

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Вересень 2025 р.

№ 9 (377)

ГЕОГРАФІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ УЖНУ – 20 РОКІВ

Цьогоріч Географічний факультет УжНУ відзначає свій 20-річний ювілей. Святкування відбудеться разом з урочистостями з нагоди іншого ювілею — 80-річчя ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Географічний факультет Ужгородського національного університету створено у 2005 році.

Міністерство освіти і науки України відразу надало УжНУ право на провадження освітньої діяльності за трьома новими напрямками підготовки фахівців: 0504 «Туризм», 0705 «Географія» та 0709 «Геодезія, картографія та землеустрій». У 2007 році факультет отримав ліцензію ще за одним напрямом — «Лісове та садово-паркове господарство». Потреба у таких спеціалістах у Закарпатській області є особливо високою, адже ці напрями пов'язані з пріоритетними галузями регіональної економіки.

Професійно орієнтовані дисципліни на факультеті викладають близько 50 висококваліфікованих фахівців, серед яких 5 докторів наук, професорів, 17 кандидатів наук, доцентів, 13 викладачів та старших викладачів, а також інженерно-технічний персонал.

На географічному факультеті функціонують кабінети і навчальні лабораторії: ґрунтознавча, вищої геодезії та астрономії (обладнана постійно діючою GPS-станцією, двома цифровими метеостанціями, двохчастотними GPS-приймачами-роверами та 3D-сканером), геодезії та ГІС, картографії та дистанційного зондування Землі, інформатики і геоінформаційних технологій, лісівництва, деревинознавства, а також кабінет геології та мінералогії (зі зразками понад 600 мінералів і гірських порід з України та зарубіжжя). Працюють три комп'ютерні класи. Є конференц-зал, оснащений мультимедійними засобами та картографічним матеріалом.

Факультет має сучасну інформаційну базу, локальну електронну мережу й доступ до Інтернету, а також належні бази для навчальних і виробничих практик.

Викладачі та студенти факультету беруть участь у міжнародних і національних науково-технічних програмах, грантових проєктах, транскордонних ініціативах та

університет, Польща).

Основні напрями роботи конференції:

- правове регулювання геодезичних, кадастрових та геоінформаційних систем;
- освіта в географії, геодезії, картографії та землеустрої; перспективи розвитку топографо-геодезичної й картографічної

сталого розвитку;

- вплив різних видів природокористування на сучасний стан біорізноманіття;
- сучасні екзогенні та техногенні процеси.

Сьогодні освітня діяльність здійснюється на трьох кафедрах:

- Фізичної географії та раціонального природокористування;

- Геодезії, землевпорядкування та геоінформатики;
- Лісівництва.

Студенти навчаються за чотирма освітніми програмами бакалаврського рівня за спеціальностями:

- А 4 Середня освіта (географія);
- Е 4 Науки про Землю;
- G 18 Геодезія та землеустрій;
- Н 4 Лісівництво.

На магістерському рівні за спеціальностями:

- А 4 Середня освіта (географія);

- G 18 Геодезія та землеустрій;

- Н 4 Лісівництво.

У 2025 році створено міжфакультетський Навчальний науково-дослідний центр «Інфоцентр», де науковці і студенти географічного та математичного факультетів проводять міждисциплінарні дослідження. Цього ж року факультет започаткував програму отримання подвійних дипломів у співпраці з Університетом Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Польща).

Географічний факультет залишається осередком наук про Землю на Закарпатті й центром підготовки вчителів географії для закладів загальної середньої освіти. Попереду багато планів. Колектив дивиться з надією та ентузіазмом вперед, оскільки післявоєнна Україна потребуватиме багато фахівців, яких випускає географічний факультет.

Роман СЛАВІК,
доцент, к.е.н.

заступник декана з
виховної роботи УжНУ

академічних обмінів. Науковці кафедр публікують результати досліджень у монографіях, навчальних посібниках, фахових виданнях, що індексуються у Scopus, Web of Science, Index Copernicus тощо.

Факультет активно співпрацює з провідними українськими та закордонними освітніми закладами і науковими установами, організовує групові та індивідуальні поїздки науковців і студентів за кордон, проводить університетські, національні й міжнародні науково-практичні конференції та семінари. Серед них — міжнародна науково-практична конференція «Нові технології у геодезії, землевпорядкуванні та природокористуванні» GeoTech Zakarpattya, яка цього року відбудеться вже дванадцятий раз. Спів організатори конференції — провідні наукові установи України (зокрема НПП «Синевир», Закарпатська регіональна філія ДП «УкрДАГП») та зарубіжжя (Науково-дослідний геодезичний, топографічний і картографічний інститут м. Здіби, Чехія; Лодзький

діяльності в Україні;

- вивчення фігури та зовнішнього гравітаційного поля Землі із застосуванням наземних і супутникових методів;
- сучасні тенденції розвитку картографії, цифрової фотограмметрії;
- методи дистанційного зондування Землі;
- технології лазерного сканування та безпілотного аерознімання;
- геодезичне забезпечення АЕС, ГЕС, аеродромних комплексів, мостів, тунелів, автодоріг, геодезичний моніторинг у будівництві;
- національна інфраструктура геопросторових даних;
- сучасний землеустрій і кадастр в Україні, оцінка земель і нерухомості;
- охорона та раціональне використання земельних, водних і лісових ресурсів;
- актуальні проблеми природокористування й функціонування об'єктів ПЗФ Карпатського регіону;
- використання ресурсного потенціалу Карпат у контексті

СТОЛИЧНІ ВЕТЕРИНАРИ ПРОВЕЛИ МЕДИЧНИЙ ОГЛЯД ВЕДМЕДІВ У РЦБВ НПП «СИНЕВИР»

НПП «Синевир» відомий важливим природоохоронним об'єктом — Реабілітаційним центром бурого ведмедя (РЦБВ). Це унікальне приваблює для туристів місце стало домівкою для тварин, які постраждали від жорстокого поводження або утримувалися в неналежних умовах. Сьогодні тут мешкає 29 ведмедів і їхнє здоров'я є пріоритетом для працівників центру.

Тож недарма, двічі на рік, навесні та восени, у центрі проводиться плановий, повний медичний огляд усіх його

ВетМакс. Спільно з колегами та управлінським персоналом центру бурого ведмедя, ветеринари проводять комплексне обстеження та діагностичні процедури, що включають загальний огляд тварин, оцінку зовнішнього стану, їхню поведінку та забір крові для лабораторних аналізів, що дають змогу виявити приховані хвороби та ін.

Також проводяться рентгенологічні дослідження для перевірки стану внутрішніх органів та виявлення можливих патологій. Ретельно проводиться стоматологічний огляд ведмедів, як і люди, можуть страждати від проблем із зубами. Своєчасне лікування допомагає уникнути болю та ускладнень. Як це відбувається?

Процес обстеження вимагає максимальної обережності та професіоналізму. Для безпеки тварин і персоналу, ведмедів тимчасово вводять у стан медикаментозного сну. Це дає змогу ветеринарам спокійно та без стресу для тварин провести всі необхідні процедури.

Після завершення огляду, тварина швидко приходить до тями під постійним наглядом спеціалістів.

У розмові з фахівцями парку, Інна Борисівна зауважила, що медичний огляд проводиться з максимальною обережністю, щоб не викликати стрес у тварин. Зазвичай, для цього використовується легка анестезія, яка дозволяє ветеринарам безпечно і швидко провести всі необхідні маніпуляції. Після процедури тварини швидко приходять до тями і за ними продовжується спостереження, щоб переконатися, що все пройшло без ускладнень.

Впродовж трьох днів команда досвідчених лікарів проведе

комплексне обстеження тварин, щоб виявити можливі захворювання на ранніх стадіях і надати необхідну допомогу.

Під час останнього огляду лікарі провели ряд важливих процедур. Дворічному ведмедеві на ім'я Стужиця провели стерилізацію. Ця процедура є важливою для контролю популяції та запобігання стресу у тварин. Крім того, йому видалили один зуб, який потребував лікування, що допомагає уникнути інфекцій і болю.

Ведмедиці Соні обстежили зуби, а також обстригли кігті. Догляд за зубами та кігтями є невід'ємною частиною здоров'я ведмедів. Зайві або зламані кігті можуть спричиняти дискомфорт та травми, а хворі зуби — проблеми з харчуванням.

Ведмедів Борю (36 років) та Кузьму (23 роки) піддали загальному обстеженню. Це включає перевірку серцебиття, дихання, температури тіла та ін.

Решті тварин провели огляд ротової порожнини, обстеження шкірних покривів та інші необхідні процедури. Здорова шкіра є індикатором загального благополуччя, а стан ротової порожнини — важливий для їхнього травлення.

Завдяки професіоналізму київських фахівців та злагодженої роботи з персоналом парку — начальником РЦБВ Ярославом Бундзяком та ветлікарями Михайлом і Юрою Маслеями, вдалося провести комплексне обстеження ведмедів, всі маніпуляції з мінімальним стресом для тварин. Використання сучасного обладнання та багаторічний досвід команди Інни Васильковської дозволяють забезпечити високий рівень ветеринарної допомоги, що є ключовим для здоров'я та добробуту мешканців центру.

Такі заходи є невід'ємною частиною турботи про тварин у притулку, адже більшість з них свого часу зазнала жорстокого поводження і потребує постійного ветеринарного нагляду. Завдяки

мають шанс на повноцінне життя у максимально наближених до природних умовах.

Усі ветеринарні заходи проводилися на прохання керівництва Реабілітаційного центру бурого ведмедя. Організацію допомоги взяли на себе благодійні організації БО «МБФ «ЗБЕРЕЖИ ДИКІСТЬ» - директорка Агата Каплан та координаторка проєктів Марина Шквиря БФ LAV ITALIA. Ця багаторічна тісна співпраця є свідченням того, наскільки важливою є турбота про добробут тварин, що опинилися в скруті.

Керівництво НПП «Синевир» висловлює глибоку вдячність благодійникам та фахівцям за їхню відданість справі захисту тварин. Спільні зусилля доводять, що турбота та милосердя здатні дарувати новий шанс на життя навіть тим, хто колись зазнав страждань.

мешканців. Ця процедура є життєво важливою, адже дозволяє своєчасно виявити будь-які проблеми та запобігти розвитку хвороб.

Цього року для проведення медичних обстежень тварин, адміністрація парку запросила фахівців із «Ветеринарної клініки Інни Васильковської», що знаходиться у Києві. Ця клініка спеціалізується на специфіці роботи з дикими та екзотичними тваринами, що є вкрай важливим для успішного проведення огляду. Вчора до РЦБВ прибула команда ветеринарів на чолі з головним лікарем Інною Васильковською. Разом з нею працюють ветеринари - Вікторія Коваль та Марія Сікорська - лікарка ветклініки

професійній роботі спеціалістів і належному догляду в Центрі, ведмеді

Марина ПЕЧКАН
фахівчиня відділу ЕОР

НАВЧАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ СТУДЕНТІВ МІЖГІРСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО КОЛЕДЖУ ДО НПП «СИНЕВИР»

Нещодавно понад два десятка студентів Міжгірського професійного коледжу здійснили навчальну екскурсію до Національного природного парку «Синевир».

Під час заходу вони зустрілися з начальником наукового відділу парку, кандидатом біологічних наук Юрієм Тюхом, який має понад 40 років досвіду роботи. Насамперед студентів ознайомили з історією створення НПП «Синевир», його головною метою та основними завданнями. Було розглянуто ключові напрями

діяльності парку: наукову, природоохоронну, еколого-освітню та рекреаційну.

Студентам ставили запитання на які вони активно відповідали. Обговорювалися теми охорони, збереження й відтворення ландшафтного та біологічного різноманіття, захисту культурно-історичної спадщини, а також філософські питання, що стосуються розвитку суспільства та ролі заповідної справи загалом.

У рамках екскурсії студенти також відвідали Реабілітаційний центр бурого ведмеда та озеро

Синевир, яке має статус природного об'єкта міжнародного значення і є найбільшим озером природного походження в Українських Карпатах. Тут вони познайомилися з представниками флори й фауни, зокрема з видами, що перебувають під особливою охороною.

Захід справив позитивне враження на студентів, залишивши яскраві спогади про красу природи та значення діяльності НПП «Синевир».

Марія НАНИНЕЦЬ,
наукова співробітниця

ПЕРШИЙ РАЗ У ПЕРШИЙ КЛАС...

1 вересня, як завжди, на території НПП "Синевир" пролунав перший дзвоник, що знаменує початок нового навчального року. Це свято, сповнене радісних посмішок та очікувань і стало особливим для

наймолодших учнів — першокласників.

Цьогоріч, почесним гостем на урочистостях був депутат Закарпатської обласної ради, директор НПП "Синевир" Микола Дербак, який привітав усіх

присутніх із початком нового навчального року. Звертаючись до учнів, особливо до тих, хто вперше переступив поріг школи, він побажав їм успіхів у навчанні, цікавих відкриттів та наполегливості.

Микола Дербак також звернувся до вчителів, бажаючи їм міцного здоров'я, терпіння та натхнення у їхній важливій справі — вихованні молодого покоління. Батькам директор НПП "Синевир" побажав мудрості та підтримки для своїх дітей.

Значним жестом підтримки освіти у своєму гірському регіоні Микола Юрійович продемонстрував свою прихильність до місцевих громад та їхнього розвитку. Він подарував навчальному закладу принтер для друкування.

Свято пройшло у теплій, дружній атмосфері. Учні підготували вірші та пісні, а повітря було наповнене дитячим сміхом та яскравими квітами. Цей день назавжди залишиться у їх пам'яті.

Тетяна БОБИК,
технік-лаборант

У НПП «СИНЕВИР» РОЗПОЧАВСЯ РЕВ ОЛЕНІВ

У Національному природному парку «Синевир» стартував один із найяскравіших періодів дикої природи — рев благородних оленів.

Карпати восени — це не лише золотаве листя, кришталева прохолода і тиша гірських стежок. У цей час тут оживає одна з найвражаючих мелодій дикої природи.

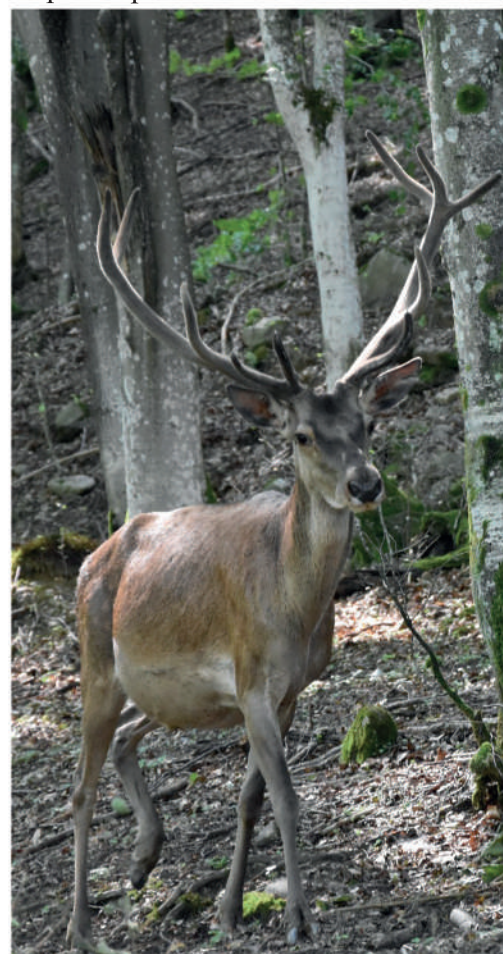
Рев — це не просто голос. Це справжній ритуал сили й краси, що супроводжує шлюбний період. Потужним звуком самець кидає виклик суперникам, демонструє свою міць і водночас приваблює самок. У цей час у лісі можна почути гучні перекликання, а інколи й побачити поєдинки, де зіштовхуються роги могутніх тварин.

Благородний олень — окраса нацпарку, символ їхньої дикої величі. Побачити цього красеня на волі — справжній подарунок, а почути його рев — ще й особливий знак єднання з природою.

Разом із тим ми нагадуємо: цей період дуже важливий для тварин. Вони потребують тиші та спокою. Тому під час відвідування парку прохання до гостей:

- не виходити за межі туристичних маршрутів;
- не намагатися підійти ближче до тварин;
- не турбувати їх криками, шумом чи спалахами камер;
- пам'ятати, що ми — гості в їхньому домі.

Адміністрація парку закликає гостей і мешканців поставитися з розумінням до тимчасових обмежень. Адже рев оленів — це унікальна мелодія Карпат, яку варто берегти.

Світлана ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу ЕОР

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Марина Печкан, Світлана Гречин,
Тетяна Бобик.
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторін-
ках газети.
Тираж 100 прим.
Зам.

Номер віддруковано в НПП «Синевир»

ФОТОФАКТ

ПРАЦІВНИКИ НПП «СИНЕВИР»

ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВСЕСВІТНЬОМУ ДНІ ПРИБИРАННЯ

Працівники Національного природного парку «Синевир» приєдналися до важливої природоохоронної акції, присвяченої Всесвітньому дню прибирання.

Цього дня співробітники восьми природоохоронних науково-дослідних відділень, а також представники центрального апарату установи, вийшли на підзвітні території, аби навести лад і очистити природні зони від сміття. Робота проводилася як у рекреаційних зонах, що найбільше відвідуються туристами, так і на віддалених ділянках, де важливо зберегти природну рівновагу.

Учасники акції зібрали значну кількість відходів, які були вивезені на спеціалізовані полігони. Крім прибирання, працівники парку провели й роз'яснювальну роботу серед відвідувачів, наголошуючи на важливості дбайливого ставлення до довкілля.

Адміністрація Національного природного парку «Синевир» підкреслює, що подібні ініціативи не лише допомагають підтримувати чистоту та природну красу гірського краю, але й сприяють формуванню екологічної культури серед населення та туристів.

Всесвітній день прибирання традиційно об'єднує мільйони людей по всьому світу. І для працівників парку участь у ньому стала ще одним свідченням відданості справі збереження природи.

Особливу увагу приділили ділянкам біля водойм та уздовж туристичних маршрутів, де проблема засмічення є найактуальнішою. Працівники переконані, що чисте довкілля починається з відповідальності кожного.

Тетяна БОБИК,
технік-лаборант

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

Росаду Василя Андрійовича, заступника директора;
Сятиня Олену Гаврилівну, начальника економічного відділу;
Ігнатюк Віру Іллівну, фахівчиню з ведення кадрів;
Бугина Василину Михайлівну, провідного бухгалтера;
Хилу Івана Івановича, провідного інженера з ОПГБ;
Белю Юрія Васильовича, птахівника;
Кута Миколу Миколайовича, майстра з охорони природи Синевирського ПНДВ;
Кута Юрія Юрійовича, інспектора І к. Чорноріцького ПНДВ;
Маровтія Івана Івановича, інспектора І к. Квасовецького ПНДВ;

Росаду Михайла Михайловича, інспектора ІІ к. Колочавського ПНДВ;

Рошинця Василя Васильовича, майстра з охорони природи Колочавського ПНДВ;

Сятиню Михайла Миколайовича, звірівника РЦБВ;

Суботу Василя Михайловича, сторожа;

Печкан Олену Олексіївну, прибиральницю;

Чабруна Федора Васильовича, звірівника РЦБВ;

Стеця Миколу Миколайовича, інспектора І к. Негровецького ПНДВ;

Тільняка Михайла Васильовича, підсобного працівника РЦБВ;

Субота Ганну Миколаївну, молодшого наукового співробітника;

Фетька Івана Федоровича, столяра;

Андруся Івана Павловича, інспектора ІІ к. Квасовецького ПНДВ;

Росада Марію Михайлівну, фахівчиню з рекреаційного обслуговування Вільшанського ПНДВ;

Куруца Михайла Васильовича, сторожа Синевирського ПНДВ;

Ситара Івана Юрійовича, водія РТД;

Кута Іллю Ілліча, інспектора І к. Острівського ПНДВ;

Руснак Надію Федорівну, фахівчиню з рекреаційного обслуговування Синевирсько-Полянського ПНДВ;

Басараба Ярослава Євгеновича, заступника начальника Негровецького ПНДВ

У житті хай завжди буде свято,
Поруч всюди – друзі й доброта.
Успіхів у всьому, радості багато,
На многая і благая літа.

З ЮВІЛЕЄМ!

Вітаємо з 35-річним ювілеєм Матічина Федора Федоровича, начальника відділу рекреації; Нехай множаться усі земні гаразди, збуваються найзаповітніші мрії та надії. Дім повниться благополуччям і достатком.

Бажаємо здоров'я в рідній хаті, І радості при ранішній зорі.

Щоб ви, людською вдячністю багаті,
Жили щасливо в злагоді й добрі.

45 – річний ювілей святкує Клим Микола Миколайович, інспектор І к. Негровецького ПНДВ;

Нехай кожен день наповнюється радістю, благополуччям, душевним теплом та Божим благословенням.

Бажаємо щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті Вам злагоди й порядку,
Щоб доля світлою була.

Свій 60-річний ювілей святкує Попадинець Іван Федорович, інспектор І к. Синевирського ПНДВ;

Бажаємо вам щасливих і радісних років життя, душевної гармонії, щирої любові близьких та рідних.

Хай вас зігріває людська теплота,
За все що зробили за свої літа.
Хай щастя рікою вам ллється,
І все у житті удається.

Славну дату, 60-річний ювілей святкує

Галатиба Михайло Ілліч, звірівник РЦБВ;

Зичимо імениннику родинного щастя і добробуту, віри, надії, оптимізму, душевного спокою та гарного настрою.

Хай кожен день ясніє небом чистим,

Світанки сяють, скупані в росі.
У серці радість розквіта іскриста,

І мрії хай збуваються усі.

З повагою і щирими побажаннями колектив НПП «Синевир»